

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoški in Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petičvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Slovenskemu ljudstvu!

Izid državnoborskih volitev na Spodnjem Štajerskem ne opravičuje samo, temveč tudi zahteva, da naslovimo svojo zahvalo na celo slovensko ljudstvo.

Glasovi, ki so bili oddani za nas, kandidate Slov. kmečke zveze, so v ogromnih številkah se javljajoči izraz neomajnega zaupanja, ki ga ima slovensko spodnještajersko ljudstvo do voditeljev, slovenske, krščanske kmečke stranke.

Za to zaupanje, ki ga ni mogla izpodkopati ne laž, ne hinavščina, ne nasilnost, iskrena zahvala!

Bodočnost bo pokazala, da niste zaupali nevednim, temveč da se bomo z vsemi močmi trudili za izpolnitev obljube, ki jo danes ponavljamo pred vami, da bomo namreč vselej in povsod zvesto in požrtvovalno delovali za verski, narodni in gospodarski blagor spodnještajerskega slovenskega ljudstva.

Ljubezen za ljubezen! Zvestoba za svestobo! Zastava Slov. kmečke zveze plapola po vesoljnem Slovenskem Štajerju. Boji ta zastava tudi mogočen ščit v složnem boju zoper vse liberalne, socialno-demokratske in narodne nasprotnike našega ljudstva! Z Bogom za narod!

Dr. Ivan Benkovič. Mih. Brenčič,
Dr. Franc Jankovič. Ivan Roškar,
Dr. Anton Korošec. Franc Pišek,
Dr. Karol Verstovšek.

Brenčič zmagal.

Tudi volilni okraj Ptuj-Ormož je govoril svojo zadnjo besedo. V ožji volitvi dne 20. junija se je odločil z ogromno večino za kandidata Slov. kmečke zveze, za Mihaela Brenčiča. Oddanih je bilo vseh veljavnih glasov 8695, od teh je dobil Brenčič 5135, Ploj 5560.

Tako se je tudi ptujsko-ormoški okraj pridružil s častno izvolitvijo vsem drugim slovenskim spodnještajerskim okrajem ter si izbral za svojega zastopnika kandidata katoliško-narodne stranke. Sedaj je cel

Spodnji Štajer z ozirom na svoje politično zastopstvo v enem taboru, v taboru katoliško-narodne Kmečke zveze.

Naši pristaši v volilnem okraju so veliko trpeli zaradi dvakratne zaporedne volitve. Lepa zmaga, katero so si izvojevali, naj jim bo zadoščenje za prestali trud, obenem pa naj jim bo tudi zadoščenje prijete zavesti, da se z njimi raduje vsa katoliško misleča Slovenija.

Zivel ptujsko-ormoški okraj v taboru Slovenske kmečke zveze!

Na celi črti.

Če vsi pristaši storijo svojo dolžnost, bo zmaga na celi črti naša. Tako smo mirno in premišljeno govorili pred volitvami, in sedaj po volitvah imamo prijetno zadoščenje, da smo bili dobri preroki.

Nevarnost nam je itak pretela samo v dveh okrajih, namreč vptujsko-ormoškem in celjsko-vranskem. Tukaj je bilo treba več pozornosti in skrbnega dela. Za dr. Benkovičev okraj se nam ni trebalo bati, kajti vsakdo je vedel, kdor pozna razmere, da tamkaj zmagamo gotovo vsaj v ožji volitvi.

V celjsko-vranskem okraju smo vsled krasne in vzorne discipline naših tamošnjih pristašev zmagali takoj pri prvem naskoku. V ptujsko-ormoškem okraju smo se morali viciati še v ožji volitvi, ki pa nam je prinesla sijajno zmago, kajti Brenčič je dobil 5135 glasov, Ploj samo 3560 glasov.

Veselimo se lepe zmage naše stranke na celi črti, veselimo se skupno z našim pridnim in poštenim slovenskim ljudstvom. Mnogo dela in truda so morali pretrpeti naši pristaši sedaj v volilni borbi, po nekaterih okrajih tudi mnogo zasmehovanja in surovosti. Plačilo za vse prestale težave jim je sedaj sladka zavest popolne zmage naše katoliško-narodne stranke na Spodnjem Štajerskem.

Dneve veselja imamo sedaj. A naj ne prevladuje samo veselje, ampak začnimo takoj skrbeti zopet tudi za bodočnost. Prva skrb naj bo sedaj v dnevih veselja, da pridobivamo nasprotnike. Ne žalimo jih radi poraza, bilo bi to neplemenito, temveč vabimo jih ljubeznjivo v naše vrste. Zadnji in najvišji cilj ni zmaga, ampak da bi se vse spodnještajersko ljudstvo zbralo okoli katoliško-narodne zastave. Potem bodo zmage na celi črti prihajale same.

Druga skrb nam bodi razširjenje in poglobitev našega organizacijskega dela. Kjerkoli smo imeli že

Da rudeče bodete,
Vneto vsi volili.
A glasov ni b'lo nikjer,
Vzela jih je „črna“ zver.
Vzela — — — — —

Nova brambna postava.

Na podlagi cesarskega pooblastila bo predložila vlada poslanski zbornici zakonski načrt za novo brambno postavo in nov vojaški kazenski red.

Glavna in za vse vojaške obvezance pomembna je uvedba 2letne vojaške službe. Ta se bode uvedla, seveda če se sprejmejo tozadevne postavne spremembe v poslanski zbornici, pri vseh orožjih razven poljskega topništva in jahajočega topničarstva ter marine. Pri slednjih orožjih ni mogoče skrajšati službene dobe, ker zahteva izvežba pri teh vojaških vrstah več časa, kar je le v korist dobro izvežbanega vojaštva.

Ker so dajali dosežaj vojaški podrazdelki moštvo za postranske službe, kot so dela po vojaških zalogah, za profesioniste itd., in se je število vežbajočega se moštva vedno krčilo, se bodo v bodoče ustanovili za take službe posebni oddelki.

Pri domobrancih se bodo tudi število moštva pri stotnjah povišalo.

Naravna posledica skrajšanja službene dobe je, da se bode moralo število rekrutov povišati. Kajti pri 3letnem službovanju se je menjala na leto le ena tretjina moštva, med tem ko se bode pri 2letni službi morala menjati ena polovica moštva. Izven tega se nameravajo ustanoviti posebne formacije oziroma nekatero formacije preosnovati.

Dosedaj je znašala potreba rekrutov 103.000 na leto, pri 2letni službi pa bo znašala 159.500 mož, bd

speljana organizacijo, tam je bilo volilno delo če ne lahko, pa vsaj vzorno. V tem oziru ne smemo in ne bomo devali rok brezskrbno v naročje, pričeli bomo takoj z novim delom, tudi dnevi veselja nas ne smejo v tem motiti. — Stare skrbi so poplačane s sijajno zmago, sedaj se začnejo nove skrbi — na celi črti!

Politični ogled.

— V Avstriji stoji ves politični položaj pod vplivom državnoborskih volitev. Že pred 13. junijem je bila vsa javnost razburkana. S skrajno napetostjo se je pričakovalo, kaj bodo prinesle volitve. Ta napetost se je še povečala v dneh pred ožjimi volitvami. Ker je bilo 168 ožjih volitev, je bilo za vsakega jasno, da bo padla zadnja odločitev še-le 20. t. m., zato je vse nestrpno pričakovalo izida. Kakšna bo vladna večina, kakšna bo usoda nove zbornice, vse to se je končno rešilo še-le 20. t. m. Sedaj, ko to pišemo, nam še niso znani izidi ožjih volitev, zato še ne moremo reči nič gotovega. Brezdvomno je samo, da se ta splošna napetost ni polastila naše katoliško-narodne stranke. Naši volilci so z ogromnimi večinami pokazali našim poslancem, da jim zaupajo, in poslancem bo tudi v bodoče dobrobit slovenskega ljudstva pred očmi.

— V Nemčiji je bil predložen v državnem zboru račun za leto 1910. Po tem je imela Nemčija l. 1910 1499 milijonov mark dohodkov.

— V Italiji je predložila vlada državnemu zboru zakonski načrt za volilno preosnovo. Po tem bodo imeli volilno pravico vsi, ki so stari 30 let, ali pa če so opravili vojaško službo.

— Na Portugalskem se je razglasila v ponedeljek republika. Razglasil jo je novoizvoljeni državni zbor. Obenem s tem razglasom se je izdal tudi zakon, po katerem je dosedanja kraljevska rodbina Braganza izgnana iz dežele.

— Vstaja v Albaniji se nadaljuje. Glasom poročila Edhem-paše so napadli vstajši vnovič pozicije v Selcah in poizkusili, pregnati turške čete. Turki so potisnili Albance do mostu pri Kanariju ter so most končno tudi zavzele turške čete.

— Na Francoskem se tudi razpravlja o preosnovi volilne pravice. — V senatu se je sprejel zakonski načrt proti neoženjenim. Med drugim se določa: Kdor je z 29. letom še neoženjen, se ga pritegne k

katerih se bo v Avstriji potrebovalo 91.313 mož, ostale može bode dajala Ogrska.

Tudi rekrutno število pri domobrancih se bode korakoma povišalo na 28.000 mož, kar se bo v šestem letu po uvedbi nove brambne postave izvršilo.

Znano je, da se bode moralo moštvo intenzivneje šolati v ožgled krajši vežbalni dobi. Zato bode treba tudi bolj skrbeti za šarže, katerih število se bode moralo zvišati, ker bo tudi več rekrutov. Za moštvo izšolati zadostujete dve leti, a za izšolati šarže, da postanejo tudi dobri inštruktorji, je dve leti premalo, in se bode moralo odrediti za podčastnike še tretje službeno leto, kar je neobhodno potrebno. Gotovo se bode število onih podčastnikov tem več krčilo, čim več število prostovoljno dalje služočih podčastnikov naraste.

Po novi brambni postavi se bode glede uvrstitve v nadomestno rezervo popolnoma drugače postopalo kot doslej. Do sedaj so se uvrščali v nadomestno rezervo oni, ki so potegnili pri žrebanju visoko število ali pa oni, ki so bili pri naboru označeni kot „manj sposobni“ (mindertauglich). Po novi brambni postavi pa se bodo vsi tudi „manj sposobni“ uvrstili v „linijo“, samo, da se bode oziralo pri službovanju na telesne pogrške „manj sposobnih“.

V nadomestno rezervo pridejo oni, ki vzdržujejo kako družino, ki vodijo kako posestvo ali obrt. Tako se bode v večji meri moglo ozirati na družinske in gospodarske razmere potrjenih kot dosedaj.

Na ta način torej odpade popolnoma kategorija manj sposobnih ter tudi žrebanje pred naborom.

Kdo se bode uvrstil v nadomestno rezervo, bode določevala posebna mešana komisija, ki bode proučevala v vsakem slučaju družinske, gospodarske in druge, uvrstitve v nadomestno rezervo utemeljuje razmere onih, katerim se ima dovoliti ta ugodnost.

PODLISTEK.

Kje so moje rožice....

(Propadlim kandidatom posvetil F. K.)

I.
Kje ste, kje ste, „štimce“ ve;
„štimce“ rudeče?
Z vami joče zdaj srce,
Tužno koprneče.
Vas pozdravljam zadnjikrat,
Vaš nesrečni kandidat!
Vaš — — — — —

II.
In obljube, kje ste ve?
Trdne kakor skale!
Prišel je ta „rimski“ zmaj,
Pa ste se mu vdale.
Men' pa se vsled te boli,
Črno dela pred očmi.
Črno — — — — —

III.
Kje ste, desetaki vi,
Ki sem vas zapravlil?
Da bi stolček mehki si
V zbornici pripravil.
Pa volitev prišla je
In odnesla stolček je.
In — — — — —

IV.
Kje ste? Kje ste? zdaj možje,
Ki ste govorili?